

Elx, la trinxera universitària del PP

El Govern valencià ha decidit transformar el projecte del tercer campus de la Universitat d'Alacant en la segona universitat de la província, amb seu a Elx. La comissió encarregada de concebre el nou centre està composta per professors d'Alacant propers al PP, paradoxalment els mateixos que fa dos anys perderen les eleccions al rectorat davant l'actual equip d'Andrés Pedreño. Estudiants, sindicats i professors creuen que els conservadors pretenen així aconseguir una parcel·la de poder allà on encara no han arribat: el món acadèmic.

El tercer campus de la Universitat d'Alacant serà una universitat i s'ubicarà a Elx. Aquesta notícia va saltar als diaris valencians a principis de novembre de l'any passat. Fins aquell moment, s'havia parlat de fer un tercer campus, ja que la Universitat d'Alacant, amb més de 30.000 alumnes, es queda petita. El govern Lerma, que va iniciar la recerca del nou campus també havia considerat la possibilitat d'Elx, tercera ciutat del País Valencià en nombre d'habitants, com a possible ubicació. S'havia dit també que, amb el temps, el tercer campus podia ser l'embrió d'una nova universitat, la Universitat d'Elx. Però el nou govern Zaplana ha tirat pel dret i ha decidit crear una universitat des de zero. Sorprenentment, ja que el programa del PP sobre universitats no deia res sobre una de nova, els conservadors prenen aquesta insòlita iniciativa. Insòlita perquè en el nostre país cap universitat no ha nascut de zero: per posar dos exemples, la Univer-

FERNANDO FLUIXA

sitat Jaume I va nàixer del Centre Universitari de Castelló (CUC) i la mateixa Universitat d'Alacant va sorgir del Centre d'Estudis Universitaris (CEU), tots dos dependents durant molt temps de la Universitat de València.

A més, la Conselleria d'Educació va haver de rectificar decisions anteriors per poder mantenir amb coherència aquesta proposta. La Conselleria no havia complert el Pla de Finançament d'Universitats i havia assignat a Alacant menys diners que els corresponia. Com podia la Conselleria defensar la creació d'una nova universi-

Dalt, el campus de Sant Vicent de la Universitat d'Alacant, un dels millors urbanitzats del país. Baix, el solar de dos milions de metres quadrats que acollirà previsiblement la Universitat d'Elx.

FERNANDO FLUIXA

tat si no cobria les necessitats de les actuals? Per fugir de les acusacions d'incoherència, Educació ha anunciat recentment un crèdit extraordinari per al finançament de la Universitat d'Alacant.

Una composició paradoxal. Per què tants esforços per fer una universitat del no-res, a partir d'uns terrenys encara no expropiats i d'unes facultats encara fantasmes?

Evidentment, els alumnes, la matèria prima de l'educació, ja hi són, perquè la Universitat d'Alacant està massificada i necessita ser ampliada. Però calia fer una planificació de les facultats i els professors. Per dur a terme aquest projecte, la Conselleria d'Educació va crear una comissió acadèmica formada per professors de la Universitat d'Alacant. La seua composició ha estat qualificada de "paradoxal" per sindicats, alumnes i membres del rectorat. Els membres de la comissió coincideixen en la seua majoria amb els membres de l'equip que es va presentar a les eleccions per al rectorat ara fa dos anys i que perderen per àmplia majoria. El coordinador de la comissió és Jesús Rodríguez Marín, candidat a rector en les darreres eleccions a les quals es presentava amb el suport del PP, partit pel qual és diputat autonòmic el seu germà, Juan Rodríguez Marín.

Jesús Rodríguez, consultat per EL TEMPS, no ha volgut explicar per què va ser ell la persona triada com a coordinador de la comissió: "No m'ho han explicat" ha assegurat, encara que ha admès que possiblement té relació amb la seua qualitat de candidat alternatiu a Pedreno en les darreres eleccions al rectorat.

Segons el catedràtic d'histologia de la Facultat de Medicina, Joaquín de Juan Herrero, que també va ser candidat al rectorat en aquelles eleccions, Rodríguez Marín i els que ara integren la comissió "formen un grup de pressió a l'equip rectoral des d'abans de les eleccions". De Juan creu que la nova universitat és una estratègia per "substraure's al control del rectorat de la Universitat d'Alacant i poder exercir el poder". Aquesta teoria, la comparteix Bernat Asensi, membre del Secretariat d'Universitats i delegat sindical de CCOO. Asensi considera que "els interessos del PP, ara que mana en la política, són controlar una universitat i aquest és l'objectiu de la Universitat d'Elx". Asensi recorda que ni el rectorat de la Universitat Jaume I de Castelló, ni el de la Universitat de València ni el de la Universitat d'Alacant són propers al PP i el rector més conservador, el de la Politècnica, Justo Nieto, "compta amb un equip molt heterogeni que el distancia de motius partidistes".

Asensi considera més racional la creació d'un tercer campus que la d'una nova universitat "perquè això provocarà un endarreriment de les obres, una duplicació de la burocràcia (rectors,

degans, etc.) i un encariment del projecte, ja que caldran inversions milionàries”.

El Consell d'Alumnes de la Universitat alacantina, que integren representants de les associacions Universitaris Progressistes, Campus Jove i Estudiantes Liberales de Alicante (ELA), també considera que és millor un tercer campus que una segona universitat. El Consell reclama, però, una solució a l'“excessiva massificació” del Centre i alerta sobre el perill que “les llicenciatures no es dupliquen”.

L'associació d'estudiants Universitaris Progressistes (UP), que són majoria dins el Consell, també considera que la nova universitat només respon a un desig del PP de guanyar-se una parcel·la de poder al món acadèmic. UP ha adreçat una carta al conseller d'Educació en què aquest grup defensa un tercer campus perquè “la creació d'una segona universitat suposa la dilatació en el temps de l'adopció de solucions contra el problema de massificació i manca de noves titulacions amb què ha d'enfrontar-se la nostra universitat i la totalitat de la província d'Alacant”. Els representants d'UP, Paqui Galeote i Luis Fernando Sevilla, posen èmfasi en el fet que quan es crea una nova universitat el primer rector el tria la Generalitat i no unes eleccions. Els representants d'UP també creuen que nomenar coordinador de la comissió d'estudi de la nova universitat Jesús Rodríguez Marín sembla “una revenja”.

Conflictes amb Such. Les diferències entre el PP i Andrés Pedreño vénen d'antic. I no es reduïxen a un enfrontament electoral entre el candidat promogut pel PP, Rodríguez Marín, i el que comptava amb el suport de PSOE i EU, Andrés Pedreño.

La història comença cap a 1990, quan Diego Such, actual conseller d'Indústria de la Generalitat, no pertanyia al PP, sinó al PSOE, i era vice-rector d'afers econòmics de la Universitat d'Alacant en l'equip rectoral de Ramón Martín Mateo. Segons José Luis Lassaletta, aleshores alcalde d'Alacant pel PSOE, “Such i Pedreño ja no eren molt amics encara que estaven en el mateix equip”. Abans de 1990, Such deixa el PSOE i es passa al PP. El rector de la universitat en aquell moment, Martín Mateo, posa Andrés Pedreño en el lloc de vice-rector. La primera conseqüència, segons Bernat Asensi, de CCOO, va ser “la racionalització del finançament dels diferents departaments”.

Diego Such. Actual conseller d'Indústria.

Andrés Pedreño, rector de la Universitat d'Alacant. Va coincidir amb Diego en l'equip rectoral de Ramón Martín Mateo.

ment dels diferents departaments”. Si fins aquell moment el pressupost de cada departament “responia a criteris subjectius de Such”, amb Pedreño es va crear un mètode per assignar-los uns diners en proporció al nombre d'alumnes, professors, etc.

Dos anys després de la marxa de Such, la seua gestió en la Universitat encara era qüestionada per membres del mateix PP. Al mes de maig de 1994, el diputat popular Jorge Lamparero va demanar a la Generalitat que prenguera mesures perquè diverses auditories de la Sindicatura de Comptes revelaven que la Universitat d'Alacant no havia ingressat a Hisenda diverses quantitats entre el 1988 i 1992, l'època en què Such ocupava el càrrec de vice-rector d'afers econòmics.

I encara avui no està aclarida la situació de la dona de Diego Such, Lucía Irusta, que ha estat contractada des de 1989, sense donar classes, en el departament que dirigia Juan José Bayona, actual director de Radio Televisió Valenciana.

La segona conseqüència de la marxa de Such del PSOE al PP és que arrossegà d'altres companys cap al partit conservador, ja que exercia un control molt important sobre el grup del PSOE de la Universitat. Durant molts dies, la premsa va anar anunciant el degoteig de militants socialistes o personalitats rellevants del món acadèmic cap al PP. Molt propers a les posicions de Such a partir d'aquell moment hi havia Jesús Rodríguez Marín i Jaime Merchán, que actualment també reclama la nova universitat d'Elx i l'adscripció de la seua facultat, la de Medicina, al nou centre.

Such va anar guanyant poder dins del PP. El 1991 va presentar-se a candidat per l'alcaldia d'Alacant, en una campanya en què va fer-se popular per la seua promesa de “fer una ciutat culturalment sexy”.

Una bona relació amb Zaplana l'ha portat on és. Va tenir un escó al Congrés deis diputats entre 1993 i 1995, any en què fou nomenat conseller d'Indústria, quan el PP aconseguí la Generalitat.

Paral·lelament, quan Rodríguez Marín va eixir derrotat de les eleccions al rectorat de 1993, va formar el que Joaquín de Juan anomena un “grup de pressió”, que es veu reforçat al maig del 1995 amb la victòria del PP a les eleccions autonòmiques. A més, el PP vencedor alimenta encara més aquest grup de pressió contra Pedreño, al qual no perdona haver recolzat el Bloc

de Progrés Jaume I en les seues demandes de respecte a la llengua i a la cultura valencianes. Finalment, els conservadors premiaran el *lobby* que encapçala Rodríguez Marín amb la comissió de creació de la Universitat d'Elx.

Medicina a distància. El treball de la comissió s'ha plasmat en un informe que està en poder del conseller d'Educació i Cultura, Fernando Villalonga, i la directora general d'Ensenyament Universitari, Carmen Martorell. Els continguts de l'informe, que han de ser valorats pels responsables de la Conselleria, es van anunciant parcialment i amb comptagotes. Una de les intencions més clares que ha transcendit és la voluntat que la Universitat d'Elx tinga les titulacions de l'àrea de salut. Així, es preveu que es traslladen físicament a Elx les facultats d'Òptica, Biologia i Estadística. Tot això, evidentment, si les respectives juntes de facultat ho aproven, tal i com preveuen les lleis. En aquest sentit, el secretari general de la Universitat, Armand Alberola, només demana "l'estricta respecte a la llei, que implica l'observació de la Llei de Reforma Universitària (LRU) i l'estatut de la Universitat d'Alacant". Això implica que els trasllats dels centres tinguen en compte les opinions de les juntes de facultat i el rectorat. La creació d'una nova universitat també necessita el vist-i-plau del Consell Interuniversitari valencià, que agrupa els quatre rectors actuals i el Consell d'Universitats estatal.

El informe de la comissió preveu també que una quarta facultat, la de Medicina, no es trasllade físicament, perquè és al campus de Sant Joan, però sí administrativament. A aquesta facultat pertanyen precisament dos dels impulsors de la Universitat d'Elx, Jesús Rodríguez Marín i Jaime Merchán. La seua força dins la Facultat no fa dubtar, doncs, que aquest trasllat administratiu es durà a terme. Molts professors i alumnes consideren, en canvi, que aquest trasllat seria totalment il·lògic. Una de les reivindicacions que els alumnes de Medicina han defensat els darrers anys és precisament un mitjà de comunicació ràpid i públic entre el campus de Sant Joan, on hi ha la facultat de Medicina, i el de Sant Vicent del Raspeig, on es troben la resta d'instal·lacions. Tots dos campus estan separats per uns 8 quilòmetres i això suposa per als alumnes de medicina una molèstia a l'hora de fer tràmits administratius o aprofitar les instal·lacions esportives comunes, que es troben a Sant Vicent. El trasllat administratiu a Elx agreujaria els problemes ja que la distància no seria de 8 quilòmetres sinó de 30. A banda d'això, no sembla que pertànyer a la Universitat d'Elx els pugua portar cap avantatge. Així ho creuen els alumnes, que han omplert els taulers d'anuncis d'informacions i contrainformacions sobre el trasllat de la Facultat aparegudes en els mitjans de comunicació en els darrers mesos,

La Facultat de Medicina, situada en el campus de Sant Joan. El Partit Popular vol que aquest centre passe a dependre administrativament d'Elx, malgrat l'oposició dels alumnes.

malgrat que a ells directament ningú no els ha explicat res. A més, segons els representants d'Universitaris Progressistes, actualment la Facultat de Medicina de la Universitat d'Alacant té un prestigi i un reconeixement important que podria perdre si passara a un altre centre. El catedràtic d'histologia d'aquesta Facultat, Joaquín de Juan, considera també que poden haver-hi interessos immobiliaris en el campus de Sant Joan. Probablement, un canvi d'universitat comportaria l'ampliació d'aquest campus. De Juan assenyalava que quan es va traslladar la Facultat de Medicina a Sant Joan, la Universitat no va reservar els terrenys limítrofs. Una ampliació en l'actualitat afavoriria els propietaris de les parcel·les veïnes, que pertanyen a una fundació benèfica relacionada amb una congregació religiosa, a un important grup financer alacantí i a una urbanització on tenen xalets el mateix Diego Such i Jaime Merchán. Per altra banda, De Juan creu que és "molt estrany" que la nova universitat vulga dedicar-se a ciències de la salut, quan "aquests estudis no són els més demandats perquè l'atur és molt gran en aquest camp".

Si tot plegat es confirma, la nova Universitat Ausiàs Marc creixerà amb una estructura viciada des del seu naixement: trigarà molt més a construir-se del que haguera costat fer un tercer campus, comportarà una inversió major de capital i una duplicació de la burocràcia acadèmica, molt lligada a més amb el poder polític. Si totes les expectatives es fan realitat, tindrà també un campus molt allunyat de la seu central i algunes llicenciatures que ja són presents a la Universitat d'Alacant. I, com assenyalava Joaquín de Juan, una planificació d'estudis deficient pot tenir com a conseqüència que la Universitat d'Elx de l'any 2010 tinga una oferta que no s'ajuste gens a les demandes de l'alumnat.

Àlex Milian